

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ VII.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 30-го Листопада 1899.

Число 48.

КАЛЕНДАРЬ.

1	Ч.	Патронъ, Романъ
2	П.	Актисъ, Виргиліа
3	С.	Григорій, Антоніанъ
4	Н.	24. Вислѣніе П. Д. В.
5	П.	Бислѣніе, Каваліанъ
6	В.	Анфилохія
7	С.	Екатерина, Ангусты

ВѢСТЬ.

Справки „Свободы“ — Вѣдома, — Роботничья бѣда, — Вѣсти изъ Америки, — Вѣсти изъ Канады, — Новинки, — Де-що цікавого, — Свѣтше, — Фейдлосте, — Лично, — Стратыя ея, — Новина, — Оголошени.

Увага.

Хотѣи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до кассера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретаря подъ адресомъ:
Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Хто хоче записати собѣ однію, * * * * *

РУСКУ, * * * * *
РОБОТНИЧУ ГАЗЕТУ,
най пише на адресъ:
„СВОБОДА“
P. O. Box 13
MT. CARMEL, PA.

СПРАВЫ „P. H. СОЮЗА.“

Въ первой половинѣ падол. б. р. приступили до „P. H. Союза“ слѣдующіи новіи члены:

1.	Барна Павло	1563
2.	Понтусъ Дмитро	1564
3.	Котельнъ Михайло	1564
4.	Федорчукъ Теодоръ	1281

Homestead, Pa.

5. Банликъ Юрій 1565
6. Дулякъ Михайлъ 1565

United, Pa.

7. Спѣвакъ Василь 1566

Simpson, Pa.

8. Копча Андрей 1566
9. Сивецъ Никита 1567

10. Фатула Семень 1567
11. Токарчикъ Микола 1568

Shenandoah, Pa.

12. Климовскій Омельякъ 1568
13. Святковскій Гнатъ 1569

14. Теодоръ 1569

Trauger, Pa.

15. Працкисъ Иванъ 1570
16. Червошка Иванъ 1570

17. Ендриакъ Матвій 1571
18. Гордый Иванъ 1571

19. „ Стефанъ 1572
20. „ Михайлъ 1572

21. Тарпакъ Иванъ 1573
22. „ Михайлъ 1573

23. Гудакъ Михайлъ 1574
24. „ „ (молодшій) 1574

25. „ Бурый 1575
26. Тарпакъ Мих. (молад.) 1575

27. „ Андрей 1576
28. Турникъ Иванъ 1576

29. Броеначъ Андрей 1577
30. „ Иванъ 1577

31. Пачакъ Марганъ 1578
32. „ Николой 1578

33. Сивизъ Иванъ 1579
34. Оленьковскій Петро 1559

35. Войтила Михайлъ 1580

Waterbury, Conn.

36. Косаровичъ Олекса 80

Eleonora, Pa.

37. Цюпа Папыло 1466
38. Певера Петро 1468

39. Сторожко Іоанъ 1470
40. Жилицскій Никола 1580

41. Наклюевскій Антоны 1581
42. „ Максимъ 1581

43. Рудаличъ Иванъ 1582
44. Репентовичъ Онуфрій 1582

St. Louis, Mo.

45. Волашичъ Мартинъ 1454
46. „ Доминикъ 1455

Pittsburg, Pa.

47. Пецухъ Петро 1583
48. Жойко Василь 1583

49. Чарноживенскій Иванъ 1584

50. Романъ Семень 1584
51. Гоносъ Василь 1585

McAdeo, Pa.

52. Пецухъ Михайло 220
53. Църковъ Анна 1334

Priceburg, Pa.

54. Артаимъ Антоны 1014

Ant. Войцешскій секретарь.

Водъ Совѣта товариства руск.кат. священниковъ.

Водозва

до всѣхъ руск. кат. священниковъ и цѣлого народу руского въ Спол. Державахъ.

ДОРОГІИ БРАТЯ!

Прибувшій до Канады нашъ братъ-мисіонеръ та членъ нашего товариства Ф. Дамаскиль Подлика, освѣтъ теверь въ Виннипегу, где задумавъ лишь при помочи Русиновъ постарати ся о свою рідну руску церковь.

Въ той цѣли згоджено просторый дѣмъ за цѣну \$2,500, где буде выгодне мѣсце на церковь (каплицю), помещане для священника, читальню, школу руску и крамницю (шторъ) 200 дол.

уже якось збрано и дано на завдатокъ, а до нового року має ся дати 600 дол., а рещту за 5 лѣтъ на выплацати.

Понеже Русины въ Виннипегу теверь ще дуже бѣдны, тому въ имени о. Подлики и его вѣрныхъ, просимо передовѣсть всѣхъ нашихъ священниковъ, чтобы зволнили чимъ скорше заняти ся збранемъ добровольныхъ жертвъ, высылаючи въ той цѣли коллекторовъ въ своихъ громадахъ, або въ своихъ способъ, отъ прмѣромъ въ церкви на поередше въ недѣлю заповѣджемъ Богослуженю, коллектою самымъ ласкаво заняти

ся. А где нема въ мѣсці священника, то просимо нашихъ братовъ Русиновъ, абы самі заняли збирати жертвъ на руску кат. церковь въ Виннипегу. Дотычній жертвы упрсмае ся выслати передъ 20. децембромъ б. р. на руки поднесаного предсѣдателя. Спиевъ жертвы оголошитъ ся разомъ въ звономъ часѣ.

Неводкажеть, дорогой братя, нашимъ бѣднымъ братьямъ въ Канадѣ усердно ихъ просьбъ, та зберѣтъ по милости своей на ихъ церковь что зможете, бо они самый про нужду свою на разѣ не дали бы собѣ рады.

Вотъ вамъ за милость дасть милость, такъ какъ „доброхотного дателя любить Богъ“.

Освафанъ А. Обуховичъ предсѣдатель,
Петро П. Копельскій секретарь.

Роботники безъ работы.

Звѣдки се походить?

Коли хто пройде ся по улицяхъ, де мешкають богачѣ, задарусь легко той пышнотѣ, зъ якою они еставляють свои дома и устроюють свои помещанія. Если то бѣдный чоловікъ, то по думаетъ собѣ: Е досытъ богатства на свѣтѣ, только оно не иде на пожитокъ бѣднымъ людямъ. А если то богатый, то помислитъ собѣ имовѣрно: Краснй ты дома и резиденціи, але я маю крашій, або, я выбудую собѣ ще лѣпшій. И такъ бѣдныи зъ богатымъ рѣсходять ся въ своихъ чувствахъ, якъ въ своемъ житю. Той мае дома, фабрики, гуляще жп-тє, заморекіи купель, теат-

ры, а тамтой часто и мѣсця немае, де мѣтъ бы голову свою склонити. Звѣдки то походить? Чп зъ братерства? Анѣ разѣ. Братерство мѣжь людьми wymagaе рѣвности, а тутъ зъ нечъ анѣ слѣду. Одиный мае болше, далеко болше, якъ потребуе, а другій и до устѣ немае що взяти. Одиный пануе, а другій бѣдныи. А задлячого? Во богачъ мае свои фабрики, а бѣдныи мусеть работити у него. Богачъ естъ паномъ, а роботникъ Иваномъ. И Иванъ, коли хоче жити, мусеть просити у пана рожбы. Панъ ему дае, якъ може зъ него мѣтъ зыски. Коли-жъ вѣтъ бачать, що зъ Ивана нема зысковъ, бо ты товары, якъ Иванъ вырѣбывъ, не мають часово покую, водпусае Ивана безъ жалости и безъ найменшого смутку.

Въ Америцѣ, якъ и у всякой крашій, де стоять фабрики, богато бѣдныхъ людей остае безъ работы, не такъ задля лѣвности своєї, якъ задля частыхъ „slack-овъ“, а вѣтъ, то и повного безработа.

Колько разѣтъ „штатупвалдъ“ работа въ Америцѣ вѣтъ часу, коли Русины приѣзжали?

Если се правда, що першій емигранты зъ Русиновъ приѣшли коло 1873 р. до Америки, то водъ того часу работа въ Америцѣ „штатупвалдъ“ три разы. Першій разѣ въ 1873 р., другій разѣ въ 1884 р., третій разѣ въ 1892—1893 р. Черезъ ты майже правильныи повороты безработы роботники силно ницать ся и тратять всѣлику надѣю на польшпенне своєї долѣ. Якась мовъ невмолнна судьба тягне ихъ все до долу и приказуе имъ

жати въ пуждѣ, пиянстѣгѣ и нязкой змыслосты. А тымчасомъ богачѣ панують!

Чи такъ е всюды?

Рѣшучо, всюды, де только гуркочать фабрики пановъ капиталистовъ. Раннии ранками тамъ можна бачити роботниковъ чекаючи на „дѣля“, неразѣ въ зимнѣ и голодѣ. Але „офисы“ мають досытъ роботниковъ пописаныхъ за муловъ и болше не пріймають. Неразѣ и тыжднями стоять такъ и чекають „хлѣба“ — та капиталисты, хочъ его мають доволѣ, не хочуть и не мають его бѣднымъ удѣлити. Можна бы на томъ мѣсці навести числа незанятыхъ роботниковъ нир. въ Англіи, та се задля тыхъ нашихъ людей, котрыи працюють по майнахъ та фабрикахъ, естъ рѣчею злипною, бо каждый зъ нихъ зъ своего власного досвѣду знае, що не все можъ анайти работу.

Негода мѣжь роботниками.

Тутъ въ Америцѣ, якъ и всюды, роботники не стоять мѣсто за собою. Позаснованый уній роботничій працюють на себе помагаючи собѣ взаимно, такъ же въ часѣ безработы. Богато тысячъ роздали уній па полекпенне долѣ своихъ братовъ въ „тяжкихъ часахъ.“

Неразѣ навѣтъ ихъ фонды зовѣтъ вычерпувались. Особливо тогда, коли фабриканты брали роботниковъ, не належачихъ до уній. Наслѣдкомъ сен полѣтки фабрикантовъ бувало, се, що роботники одній противъ другихъ выступали, одній на другихъ нападали, навѣтъ стрѣлялись и рѣзались. Уній тогда боронили интєресовъ роботниковъ, а роботники, котрыи не належали до уній, боронили интє-

ресовъ капиталистовъ. Межи ними борба була немнуча. Американскій рускій роботники въ такихъ випадкахъ часто гради ролю оборонцѣвъ капиталистовъ. Не можъ имъ и дивуватись. Якъ нужды и достатками, котрыхъ для себе и своихъ родины мусеть бажати.

Зарада лиху.

Лихо безработа естъ наслѣдкомъ свѣтовыхъ причинъ итому уній, поодинокій мѣста та державы, не годныи его теверь зничити. Та коли бъ направили хотѣли, то могли бы, особливо державы, его значно вкоротити. А ось що дало бы роботу болше людямъ: 1) вѣсьмъ годиныи працѣ; 2) заказа работы дѣтей низше 16 лѣтъ; 3) вырѣбъ всѣхъ рѣчей, якыхъ потребують мѣста та державы, ними самими; 4) здоровыи помещанія для роботниковъ, пекарни побудованыи мѣстами; 5) публичной работы подчасъ безработы.

Тевершій добрый часъ, а Русины.

Декотрыи нашій люде такъ собѣ мѣркують: „Е, що менѣ такъ собѣ голову ломати, якъ що треба зробити. На то е другій“. То естъ говорене нерозумного старикаревого чоловіка. Власне каждый чоловікъ мае розумъ, абы мысливъ, якъ бы собѣ мѣтъ помочи и дружимъ. Прецѣвъ каждый може самъ то знати 1) що работа не все иде, 2) що коли работа не иде, а чоловікъ гроша собѣ не приспоравъ; немае за що нѣ їсти нѣ пити, 3) що не маючи за

(Продовжене на другой сторонѣ).

жати въ пуждѣ, пиянстѣгѣ и нязкой змыслосты. А тымчасомъ богачѣ панують!

Чи такъ е всюды?

Рѣшучо, всюды, де только гуркочать фабрики пановъ капиталистовъ. Раннии ранками тамъ можна бачити роботниковъ чекаючи на „дѣля“, неразѣ въ зимнѣ и голодѣ. Але „офисы“ мають досытъ роботниковъ пописаныхъ за муловъ и болше не пріймають. Неразѣ и тыжднями стоять такъ и чекають „хлѣба“ — та капиталисты, хочъ его мають доволѣ, не хочуть и не мають его бѣднымъ удѣлити. Можна бы на томъ мѣсці навести числа незанятыхъ роботниковъ нир. въ Англіи, та се задля тыхъ нашихъ людей, котрыи працюють по майнахъ та фабрикахъ, естъ рѣчею злипною, бо каждый зъ нихъ зъ своего власного досвѣду знае, що не все можъ анайти работу.

Негода мѣжь роботниками.

Тутъ въ Америцѣ, якъ и всюды, роботники не стоятъ мѣсто за собою. Позаснованый уній роботничій працюють на себе помагаючи собѣ взаимно, такъ же въ часѣ безработы. Богато тысячъ роздали уній па полекпенне долѣ своихъ братовъ въ „тяжкихъ часахъ.“

Неразѣ навѣтъ ихъ фонды зовѣтъ вычерпувались. Особливо тогда, коли фабриканты брали роботниковъ, не належачихъ до уній. Наслѣдкомъ сен полѣтки фабрикантовъ бувало, се, що роботники одній противъ другихъ выступали, одній на другихъ нападали, навѣтъ стрѣлялись и рѣзались. Уній тогда боронили интєресовъ роботниковъ, а роботники, котрыи не належали до уній, боронили интє-

ресовъ капиталистовъ. Межи ними борба була немнуча. Американскій рускій роботники въ такихъ випадкахъ часто гради ролю оборонцѣвъ капиталистовъ. Не можъ имъ и дивуватись. Якъ нужды и достатками, котрыхъ для себе и своихъ родины мусеть бажати.

Зарада лиху.

Лихо безработа естъ наслѣдкомъ свѣтовыхъ причинъ итому уній, поодинокій мѣста та державы, не годныи его теверь зничити. Та коли бъ направили хотѣли, то могли бы, особливо державы, его значно вкоротити. А ось що дало бы работу болше людямъ: 1) вѣсьмъ годиныи працѣ; 2) заказа работы дѣтей низше 16 лѣтъ; 3) вырѣбъ всѣхъ рѣчей, якыхъ потребують мѣста та державы, ними самими; 4) здоровыи помещанія для роботниковъ, пекарни побудованыи мѣстами; 5) публичной работы подчасъ безработы.

Тевершій добрый часъ, а Русины.

Декотрыи нашій люде такъ собѣ мѣркують: „Е, що менѣ такъ собѣ голову ломати, якъ що треба зробити. На то е другій“. То естъ говорене нерозумного старикаревого чоловіка. Власне каждый чоловікъ мае розумъ, абы мысливъ, якъ бы собѣ мѣтъ помочи и дружимъ. Прецѣвъ каждый може самъ то знати 1) що работа не все иде, 2) що коли работа не иде, а чоловікъ гроша собѣ не приспоравъ; немае за що нѣ їсти нѣ пити, 3) що не маючи за

(Продовжене на другой сторонѣ).

ЛІНЧЬ.

Опубліковане зъ днѣхъ вѣстѣвъ.

На ганку одного готеля въ Калифорніи сидѣла громадка мушницъ и зъ хлопачимъ вдоволенемъ розправляли о лінчахъ, якій зайшли естатными часами въ полудневыхъ державахъ Сполученыхъ Державъ.

— Я вже не интересуею ся лінчовыми судами такъ живо, якъ се бувало въ молодыхъ лѣтахъ, — сказавъ Томъ Ектрисонъ, котрого кликали вуйкомъ. — Не лишь тому, що чоловікъ чимъ разѣ старшій, але такожъ длятого, що послѣдній лінчъ, въ якѣмъ и бравъ участь, посадивъ насъ на ледѣ. Рѣчь малась такъ: Пітъ Ленсинъ вкравъ коня, а мы, зобравши куклу мушцавъ, пустились за нимъ въ погоню, Но, але Пітъ не давъ ся такъ скоро зловити, се-жъ ему не першипа. Виконци мы понали на слѣдъ и, перебившись черезъ зарослыи хащамъ горбовину, сиестерегли Піта, якъ несповна мильку чвалавъ преріями передъ нами. Мы кликали за нимъ, чтобы станувъ, хочъ на таке воддалене вѣтъ насъ не мѣтъ чути, а хотий бы навѣтъ чувъ насъ, то не бувъ бы ставъ, бо знавъ, що за крадѣжъ коня ми его повѣсимо. А то се приключилось вперве по зьорганізованю „Дайемодѣ сентеръ віджілентенъ“, тому не хотѣли зломати формальностей и зывали Піта, чтобы поддавъ ся. Дикъ Івенсъ, нашъ проводникъ, хотѣвъ захватити всякій „правила“, якъ говоривъ, и посявляхъ поступати, хотъ и и многіи пшій ще днесъ есьмо той гадки, що на правила въ такихъ слу-

чаяхъ нема що зважати. Се-жъ лінчъ, а не справа гонорова, а злодѣи жадень джентельменъ, то-жъ годѣ правила захватити въ кождѣмъ випадку.

Мѣжь тымъ, чога зрештою можъ було сподѣватись, думаючи, що нашими поклячками, чтобы Пітъ поддавъ ся, задоситъ учпнилизмо приписамъ, сталисьмо доганяти его кулями. И не тревало дозго, якъ конь Піта, трафлений кулями, поваливъ ся. Пітъ знавъ, що о дальшій утечи нема що и думати — а вѣтъ бувъ не зъ богузѣвъ — тому вытягнувъ собѣ папироку, запаливъ и очѣкувавъ насъ зъ великимъ спокойомъ.

— Здаесь, якъ бы вже малосьмо тебе тымъ разомъ, — сказавъ Дикъ.

— Оно на те выходить, — водповѣвъ Пітъ, такъ спокойно и холодно, наче-бъ цѣла справа обходила его наименше. — Що-жъ найблизше пбеля програма?

Найблизшій дерева росли майже въ повѣ дороги до Пайн-Гиль и мы були той гадки, що Піта треба тамъ провадити.

— Пана Пітъ Ленсинъ, вѣтъ достанемось до найблизшого дерева, не буде се дуже утяжливимъ, коли найблизшу точку програмы выконаемо сейчасъ, — сказавъ злѣдшю одень зъ віджілентовъ, котрый въ остатныхъ часахъ стративъ три чи чотыри доборній конѣ, тому грѣвъ помету на конокрадѣвъ. Пітъ зрѣвши, выразъ твары, наче образивъ ся, що въ такъ „неприличный“ способъ въ нимъ говорить, въ томъ Дикъ Івенсъ объяснивъ: що не годить ся поступати въ той способъ зъ чловѣкомъ, котрый вже одною ногою на другомъ свѣтѣ.

Але перепоны доперва зачалась. Конь Піта втягнувъ копыта, а вѣтъ залякъ на всѣхъ свѣтахъ, що пѣшки не пойдѣ на Пайн-Гиль.

— Прецѣвъ годѣ жадати водъ чоловіка, чтобы до своєї шинбенци доплатъ пѣшки цѣлу милью, — казавъ Пітъ. — Доси все ишло, якъ належало, и я не маю на що жалуватись, але громъ бы мене понавъ, якъ бы и мавъ мѣрнати прерѣи своими ногами. Для чоловіка въ момъ положеню належалобъ мати трохи взгляду.

Джимъ Голи, властитель салюну, мавъ припадково при собѣ карты и запропонувавъ тягнути карты; хто вытягне найнизшу, мусеть позытити Пігови коня. Веѣ на се прстали и Пітъ, яко нашъ гѣстѣ, роздавъ карты. Се завдало короводу, бо Пітъ давъ собѣ найнизшу карту, а що вѣтъ не мавъ жадного коня, то мусѣвъ ще разѣ роздати. Тымъ разомъ трафало на одного зъ „бойсовъ“; Пітъ сѣвъ на его коня и мы рушили до Пайн-Гиль.

Майже вже змерклось якъ мы тамъ прибули; одень зъ віджілентовъ приготувавъ посторонокъ и мы думали, що въ пару хвилькахъ буде по веѣмъ. Але въ головѣ Піта шибало что инше. Для чоловіка, що стоявъ безпосередно передъ шпбеницею, було лекше продумати рѣжній перепоны.

— Тутъ при дорозѣ, де мене каждый може бачити, я не хочу вѣснати. Повѣсьте мене кунки дальше мѣжь деревами.

— Але мы хочемо, чтобы твоій трупъ бувъ водражающимъ примѣромъ, — сказавъ нерѣшучо Дикъ Івенсъ.

На се Пітъ розсердивъ ся. — Шлякъ бы трафилъ вывъ водражающей примѣръ — зашпѣвъ. — Я вкравъ коня, а вы мене зловили и вѣснате. Се справедливо. Але я не хочу, чтобы мой трупъ бувъ предметомъ выкладу недѣльной школы. Зрештою, якъ вражѣне зрѣбиль се на

людей, що сходятъ ся зъ намѣромъ, чтобы свои грошѣ умѣстити въ взростаючѣмъ Дайемодѣ-Сентерѣ. Люде, вы не маете въ собѣ нѣ одробины патриотизму. Примѣръ? Сховайтесь зѣ своимъ примѣромъ! — сказавъ Пітъ.

Такъ цѣлкомъ безпѣдставнымъ той закидъ намъ невыдавъся, тому удались мы зо сто лѣкѣтъ въ глубъ лѣса. На поли вже не було дуже добре видно, а мѣжь деревами було таки цѣлкомъ темно. Пітъ ступавъ въ серединѣ мѣжь віджілентами, тому о утечѣ не можъ було и гадати. Скоро мы натрафили на дерево зъ пирокко-розложеными галузьями, такъ, що водповѣднѣшого для нашої потребы годѣ було жадати.

— Думаю, що тое буде добре для нашої цѣли, — сказавъ Дикъ, что ѣхавъ на самѣмъ передѣ.

Мы задержались, одень зъ віджілентовъ закинувъ одень конецъ посторонокъ на галузѣ, подчасъ коли я закладавъ Пігови на шю петлю. Якъ мы се робили, Пітъ сидѣвъ въ сѣдлѣ, опустивши голову, — здаесь — мовъ бы его обѣснать тяжкій думки, и оглянувшись, ажъ почувъ на шѣ петлю; а въ его очахъ було болше смутку якъ водрады.

— Вѣдай чи не вперве деякы зъ васъ берутъ участь въ торжествѣ того рода? — сказавъ вѣтъ зъ певною усмѣшкою.

Мы мусѣли притакнути.

— Маеъ щасте, що якъ разѣ на першу пробу хопилисье въ свои руки мене, мешканця зъ Дайемодѣ сентеръ, бо противно осмѣшлилисье ся передъ свѣтомъ, сли поступали-бысьте такъ зъ чужинцемъ. Ей, слп-бъ такъ часъ, хотѣвъ бымы васъ провчити, що пристовтъ въ такихъ випадкахъ; але вже за позно подѣ вѣтъ.

"SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the "SVOBODA" Publishing Co.

All communications should be addressed to:

"Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рѣчна \$2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи в грошѣ присылаютъ высылать подъ адресу:
То **"SVOBODA"**
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЦО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЬ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакцїи "Свободы" можна достати слѣдующїи книжки:

Цпт.	
Канадїйска Русь	10
Образки зъ Америки	10
Парадїи рускїх Австро-Угорскїх Русїнѣвъ	15
Конституцїя Спол. Державъ Півночної Америки	10
Де-що про права и суды въ Спол. Державѣхъ, а особливо въ державѣ Пенсильвїи	10
"Тышко Гаврилъ"	15
Оповіданя	15
Про вѣдущїи вѣтъ росїйского православїя и ихъ черкесованїя	10

(Продовженє за стороны першою.)

що вѣсти нѣ пити, мусить або у другїхъ жєбрати, або понижатї просїчи о роботу, котрой другїй робѣтникъ бѣльше ошадный в бѣльше любїчїй своихъ братѣвъ, не бравъ бы, 4) що такъ понизїть самъ и понизїть цѣльї станъ робѣтничїй, выставївъ ся на погорду п въ чужїхъ и своихъ и 5) що, якъ погордженїй чужїми и своимї, не вартъ того, абы живъ на свѣтѣ. Если хто се визнає, робїть ся мудрымъ и ошаднымъ п твердымъ и старочючимъ ся зъ другимї робѣтниками въ одно трїматї — бо надъ всѣмъ однаково вїсїть однакова доля и недолї.

Вѣсти зъ Америки.

Зъ Нью Йорку.
Вѣдповѣдїи п. В. Сарича на его вѣдповѣдїю "До Нью-Йоркскїхъ Русїнѣвъ", подану въ 46. ч. "Свободы".

П. В. Саричъ, зєдєрь вѣдъ "Slovaka v Amerike", подавъ вѣдзову въ 46. ч. "Свободы" якъ бы то найльїше можъ въ Нью Йорку заложити руске братство, бо якъ пише, що се сердце рве ся зъ жалю, що всѣ славянскїе народы дають о собѣ знати, лишъ мы спїмо. Думаємъ бы хто зъ чесныхъ читателейъ "Свободы", що се справдѣ такъ. Но я зъ горы заявляю, що п. Саричъ збрєхавъ и о житїю Нью-Йоркскїхъ Русїнѣвъ не знає нѣчого. Та-жъ я писавъ въ "Свободѣ", що на горѣ мѣста заложилось братство, но п. Саричъ певно того не бачивъ, пишучи прось подобного. То-жъ вдругє заявляю, що се неправда, що тутъ немажадного братства. Тутъ є руске братство, до котрого належать майже всѣ Нью-Йорскїе Русїны и красне развиваєсь. Если п. Саричъ не вѣрїть, то може прїйти и переконатїсь. Митїни вѣдбувають ся въ галїи п. Шасного 1332 сїню А. Що до плачу и рванїя сердца изъ-за того, що спїмо, то такожъ неправда, бо кождий читатель "Свободы" читавъ кѣлька разѣвъ въ "Свободѣ" якъ то красно Русїны въ Бруклїнѣ п Джерзи Сїтї зъ старепемъ о. Подгорецкого устроювали тутъ

балѣ, шкїкї зъ декламациями и сїтьвами и т. в. Но п. Сарича нѣхто на нихъ не бачивъ, тому такъ пишавъ, що тутъ Русїны нѣчого не роблять.

Дальше п. Саричъ подає гадку, якъ бы то найльїше можъ заложити братство. Пише, чтобы каждый, хто хоче приступити до братства, написавъ до него. Дуже добре, але треба, п. Саричъ, перше вамъ постарати ся: чтобы всѣ "Свободы" читали, чтобы о томъ доводились, что вы хотите, бо-жъ черезъ св. Духа не дознають ся, бо треба вамъ знати, что Нью Йоркъ дуже великий, а Русїны не въ кулѣ мешкають, а чисель "Свободы" до Нью Йорку дуже мало прїходить. Вы думаете, что якъ вы и тамъ ще хтосъ читає "Свободу", то вже и всѣ читають. Нѣ, мыслитесь, богато є тутъ такихъ, что навѣтъ читати не умѣють, а зъ нашимї мало сходятъ ся, то-жъ якъ ся могутъ доводити? Треба до нихъ зайти и устно поговорити, бо деякї нашї люди мало вѣрїть, что въ газетѣ чїи книжцѣ написано. Знайте и. Саричъ, что еще анѣ одно руске братство не заложилось въ той способѣ, тай думаю, что и ваша гадка, що той способѣ є найвѣдповѣднѣйшїй, поде зъ вѣтромъ. Не такї гадки писали добрі люди въ "Свободѣ", а не всѣ они здѣйснїлись, доки самї люди не стали працювати особисто надъ ними. То-жъ и для васъ дорога отверта, працюйте не только словомъ, але такожъ и дѣломъ, тогда зъ певностїю зробите собѣ славу.

Вѣсти зъ Канады.

Зъ Brokenhead, Man.
Дня 13. с. м. прїѣхавъ до насъ о. мїсїонарь д-ръ Д. Полївак. Дуже ми вѣтѣшили ся, что но такъ давнѣмъ часѣ побачили мы слово Боже въ нашѣй рѣднѣй мовѣ. Серце наше радувало ся, а зъ очей лилися слезы радости, коли заспѣ-

вано "Благословенно царствование". Всѣ люди пословѣдали ся и дѣти покрещенїи.

Дня 15. с. м. зѣйшло ся зновъ богато руского и ческого народа, а по скѣнченю Службы Божов, удала ся зъ процесїєю на рѣку, де вѣдбулось торжественно водосвятїе. По водосвятїю удали ся вѣд до огороду ч. Романа Колтуна, що дарувавъ мѣсце подѣ будову церкви п цвїятара и тамъ лежавъ великїй, трїпраменнїй хрестъ, котрый о. мїсїонарь посвятївъ торжественно. Потѣмъ взяли его люди на рамена и при сїтьвѣ несено его на роздорожє, де его вѣднесено въ гору при сїтьвѣ: "Кресту Твоему поклоняємъ ся Владыко". Подѣ хрестомъ мавъ о. мїсїонарь вѣдповѣдну науку, вѣзвучючи намъ на хрестѣ, якъ онѣкуна напои рускою кѣльїю.

НОВИНКИ.

Шкѣльнїй фондъ.
Поки мы громадно зѣдємо ся, поки мы священники и свѣтскї люди спѣльно поладнаємо такъ нашї церковнїи, якъ народно-просвѣтнїи сѣрами, поки мы выберемо для фонду шкѣльного повнїй комїтетъ, я, провїзорнїй секретаръ того фонду, смѣю просити тї всѣ парохїи, тїхъ всѣхъ ОО. духовныхъ и прочїхъ людей доброй волѣ, котрї еще сего року своихъ центѣвъ не зложили на нашъ шкѣльнїй фондъ, най не вѣдкладаютъ на завтра, але заразъ нынѣ най заплотъ свои листы на адресу: Rev. A. Boncevsky, 10 May str., Ansonia, Conn. У насъ иде все дуже раковымъ крокомъ, а то дятого, що мы прї-

выкло, чтобы насъ Поляки в жиды подгаивали. Зробѣмъ разъ такую роботу, при котрой не буде погоняча. Хто дасть на св. рѣчь, того имя буде памятно сотки лѣтъ.
Несторъ Дмитровъ.

Тренъ (желѣзница) зъ Нью Йорку до Санъ Францїско въ воздухѣ.

Одєнь Американецъ им. Карпентеръ выдумавъ плянь, посила котрого легкимъ способомъ и коитомъ зъ Нью Йорку до Санъ Францїско дасть ся збудовати горою въ воздухѣ на стѣвахъ доврїгї мѣстѣ, по котромъ буде можна электрїчнымъ експресовымъ треномъ переѣхати по 200 миль на годїну. При томъ не буде жаднои перешкоды анѣ нещастѣ, бо пр. въ остатныхъ шѣстьохъ лѣтахъ на тренахъ, що вѣдутъ по землї въ Спол. Державѣхъ, зѣстало забитыхъ 40.440 особѣ при рѣжныхъ нещастїяхъ, а 205.960 особѣ зѣстало раненыхъ. Карпентеръ надѣє ся, що знайдуть ся мїліонеры, котрї вложатъ свои капиталы въ тоє будучє предпрїемство и що въ будучности пакунки и овочѣ свѣжї зъ Санъ Францїско буде можна дуже скоро спровадити до Нью Йорку. Згаданїй Американецъ має вже патентъ на 76 своихъ рѣжныхъ вынаходѣвъ, черезъ що доробивъ ся вже великого маєтку.

Дикї звичаї.
Въ пѣвнѣчно-всхѣднѣмъ Сїбири межї племенемъ Чукчами панує дикїй звичай, забивати на смерть старыхъ або знемоцѣлыхъ людей, а то въ слѣдующїй способѣ: Рада громадска прїзначає день, въ котромъ мае вѣдбути ся страчєне бѣдного чѣловѣка. Черезъ цѣльїй день родина бѣдного и рада громадска забавляє ся и запиваєсь при звудѣ музыки. Вѣсьмъ вольно пїти, только сказанный на смерть и его «каты» сѣуть «натцо». Коли вже голота поїшла ся и нагуляла ся доволѣ, передѣ вечеромъ бубномъ дають знакъ и всѣ стаютъ въ коло, а на середину выступаетъ нещаснїй сказанецъ, а каты закладѣ ему петлю на шїю и задушїе. — На островѣ Суматра, не дуже далеко вѣдъ Филиппѣвъ, є звичай, что дѣти своихъ родичѣвъ забиваютъ — и поживаютъ, бо такъ ихъ вѣра поганьска прїписує.

Чому?
Цареславна мїсія въ Америкѣ мае ту своихъ священниковъ зъ Россїи и провадитъ людей до неба та до царя батюшки своимъ способомъ. Чому-жъ емъ не провадити, коли сѣуть ту, п ихъ люди жадають собѣ того?! Мы на те нѣчо. Але скажѣть менѣ добрїи люди, чому то тї люди не ходятъ самї помѣжъ нашъ народъ и не прїтягають до себе, а выбиратѣ собѣ поубѣ зъ нашего народа, что на ихъ услугахъ гавкають якъ перичкомъ найманї та такъ страшно даєтѣ намъ падыкають? Щѣсь оно въ томъ єсть, бо якъ зачувати то и Дюи, чтобы вѣхати до филиппинского залїву, заплатитъ по рядно одному Филиппинцу, чтобы той вказавъ єму, куды лучше вѣхати. Только-жъ ту и тамъ велика рѣжїня. Першїмъ платятъ, чтобы гавкали на ивонїхъ, а Филиппинецъ, хочъ взївъ грошѣ, то впровадивъ Американцѣвъ, чтобы тї побїили вѣрогѣвъ его рѣдного краю.

Побѣды на Филиппинахъ.
Американскїй генералъ Отїсѣ доносить до Вашингтону, что вѣйна зъ повстанцями вѣвдовзѣ скѣнчить ся. Вѣйско филиппинске розсїпалось, а мїністеры опущаютъ Агвїнальда, такъ, что теперь нема вже филиппинского ряду. Самъ Агвїнальдо зъ горсткою войска утѣкъ, а за нимъ пустивъ ся американскїй вѣддѣль войска въ погоню.

Державою вдовцѣ можна назвати сѣхнуду Индїю, де обчислюють число повдѣвѣлыхъ жѣнокъ на 20 мїліонѣвъ, а что найдивнѣйше, что 5 мїліонѣвъ изъ того числа не має ще скѣнченыхъ 12 рокѣвъ. Походитъ се вѣдсе, что поєля тамошнього звичаю выдають дѣвчата дуже скоро замужъ, а на вынадокъ смерти чѣловѣка, не вольно емѣ выдавати ся другїй разъ. На пять пидїйскїхъ жѣнокъ прїпадає одна вдовица, а єи доли не є завидна, бо всѣ нею гордѣть, ненавидѣть єи, соромять ся нею. Сумнї умовы вдовинного жатя були зде ся причиною резїгнацїи, зъ якою индїйскї жѣнокъ чѣловѣкѣвъ на костирѣ, на якѣмъ палено трупа ихнѣхъ мужѣвъ, абы не зажити самѣтнѣмъ и невеселымъ жїтємъ.

Другому раду дай, але-жъ и про себе не забудай.
Якїсь панове выписують въ "А. Р. Вѣстнику", чтобы докончє заводити рускї школы и вчитї дѣтей по руски читати и писати. Такъ, зовсѣмъ природно! Якѣ-жъ такъ, чтобы руска дѣтана не вѣмѣла говорити та читати и писати, се-жъ трѣхит не встыдѣ ти ганьба. А вы, панове, якъ тамъ вѣхатѣ та зъ своимї дѣточками? Богато самї говорятѣ по руски, а вашї дѣти єи богато списали паперу рускими буквами? Мабутъ згїнають бы той торговцѣ паперу, какъ бы ждавъ лишъ на васъ, коли то прїйдѣте купити паперу, на котромъ вы тѣ дѣточки вашї малї будѣ писати по руски... Другому раду дай тѣ про себе не забудай!

Зъ Нью Йорку и околїцѣ.
— Въ суботу, дня 18. новембра вѣдбулось всеѣде Симеона Ядловского, секретаря тутешного братства. Щастѣ Боже молодому патриоту!

— Въ остатныхъ мѣсяцїхъ прїбуло тутъ богато рускїхъ хлопцѣвъ, деякї достали роботу, пнїишї поїшли дальше щастя шукати.
— Недавно вѣдбулось въ Джерзи Сїтї посвячєне фанї дѣвчочого братства св. Ольги. Всѣ сестры робили марїю зъ биндюю на чѣлѣ до церкви, а опѣсля угощали всѣхъ гостей въ галїи. Такъ само тамошню братство мало на доходѣ церкви балѣ. На балю выголошено кѣлька бесѣдъ и декламация. Всѣ бавились дуже красно.
— Юнкерсѣ трїмають ся дуже добре подѣ проводомъ о. Тїмкєвича. Не вдовзѣ церковь буде готова, побудована о власныхъ силахъ безъ вѣтѣцє помочи. Хоръ подѣ проводомъ учителя Терещука сѣмѣвъ знаменїто.
— Въ Бруклїнѣ Русїны заложили собѣ такожъ братство, до котрого повиннї палєжати всѣ тамошнї Русїны.

Вуры до сего часу держатъ ся незле проти Англицамъ. Мѣста Estcott п Ledysmith обступленї и здає ся будуть мусѣли подѣтїсь Бурямъ. Англиця прївозятъ щоразъ то бѣльше войска, але бракує имъ доброй кѣнїницѣ, коли прѣтївню Бурї мають дуже добре кѣнє войско.

Сирѣдївно думаю, что вы готовї выправити чѣловѣка на той свѣтѣ, не давши єму нагоды коротко промовити або помолитїсь.

Мы не знали, что на се вѣдповѣстї. Надѣ сєю точкою программы направи нѣхто зъ насъ не подумавъ. Пїтѣ зсунувъ ся зъ сѣдла и удавъ ся до корча, вѣддалєноио пару кроковъ вѣдъ дерева, до котрого прївязано посторонокъ. Вѣнь ставъ молити ся. Яка та молитва була, але певно була не безъ причины. Пїтѣ зачавъ вѣдъ Даймондъ-Сентеръ кемпъ и всѣхъ мешканцѣвъ поручивъ особливпѣй опѣцѣ неба, мужѣвъ жѣнокъ и дѣти. Бѣльшѣсть уважала се за потребность, але молитва ставала черезъ те дуже довгою. Опѣсля моливъ ся за шерїфа повѣтового, за го-вернера державы, за вѣнцїа за президента въ Вашингтонѣ. Мы думали, что вже теперь конецъ и якъ вѣдотхнувши лекше, вже хотѣли братїсь за довершенє дѣла.

Але Пїтѣ отворивъ очї, змѣрївъ насъ дорѣкающимъ поглядомъ п зъ свѣжїми силами ставъ молити ся дальше. Вѣнь згадавъ всѣхъ, кого только прїгадавъ собѣ, королеву Англїи, нѣмецкого цѣсаря и всѣхъ князѣвъ и пануючихъ; а вѣнцїи, коли насъ стала брати истеричка, тогда Пїтѣ закѣнчивъ свою молитву певнымъ родомъ благословєнства, въ якѣмъ умѣстивъ всѣхъ тѣхъ, котрыхъ не вѣспїгъ поименно назвати. Се була разъ молитва, мѣстїла всею — але трєвала страшно довго.

— Работа, для довершеня якои мы зѣбрались. — якъ выразивъ ся Пїтѣ въ своѣй молитвѣ. — здавалсь бути вже безъ перепѣли, коли въ томъ нагло вѣнь закричалъ:
— Мой Боже, дѣтѣньки, дѣсь горнї!

Мы всѣ оглянулись, якъ скоро лишъ могли, але жадєнь щѣсь такого не мѣгъ зауважати.

— Направду, такъ! — крикнувъ Пїтѣ. — Гляньте лишъ на пѣвнѣчний захѣдъ, тамъ вѣ долѣ побачите огонь.

Пїтѣ тому такъ радо и охѣчо переувѣсь ся нашимъ дѣломъ, здавалось, чтобы першїй лїнчѣ въ Даймондъ сентерѣ вѣдбувъ ся дѣйсєно правильно, такъ, что нѣхто не зауважавъ въ нѣмъ подступного лайдака, якѣмъ бувъ въ дѣйсєности. Мы всѣ звернулись на пѣвнѣчний захѣдъ, але при найльпнѣшїй волѣ не могли нѣчого вѣдкрити.
— Ты мылишь ся, Пїтѣ, — сказавъ я звертаючись въ ту сторону, де стоявъ Пїтѣ, але Пїтѣ тамъ вже не було. Вѣнь тымчасомъ увѣльнївъ ся и бѣгъ въ долѣ такъ скоро, якъ лишъ ноги его здужали.

Розумѣєсь, мы кїнулись сейчасъ за нимъ. Але мѣжъ хачами мы не могли гнати коньми такъ скоро, а крѣмъ того було темно, такъ, что годѣ було что видѣти. Той Пїтѣ Ленсїнгъ, той злодюга, вперве зробивъ зъ насъ дурнѣвъ; єму не ходило анѣ о славу нашѣ мѣсцевѣсти, анѣ о выборѣ мѣсця подѣ шибеницѣю, анѣ о молитву; вѣнь лишъ зъ вырахованємъ вынаходивъ формальности и моливъ ся такъ довго, чтобы стало ще темнѣйше. Вѣнь бувъ цѣлкомъ звичайнїй онуєть, бо лише такїи мѣгъ насъ пѣдѣйти, подѣ часъ коли мы чесно поступали, якъ лишъ могли и черезъ те въ найльпнѣшїй вѣрѣ помогли въ утѣчѣ Пїтовї. Що зъ нимъ стало ся, не знаю и не могу знати, досѣть, что въ Даймондѣ сентерѣ про него и єдухъ загинувъ.

Стративъ ся.

Василь Стефанїка.

Колѣя летѣла у свѣтѣ. У кутїку на лавцѣ сидѣвъ мужикъ та плававъ. Абы его вѣхто не бачивъ, що плаче, то копавъ голову у пїсєну тѣстру. Слозы падали якъ дощѣ. Якъ раптовий шадан, що паразъ пустити ся, тѣй незабавки уїнає ся.

Твердый такъ желѣзницї гатївъ у мужїцку душу якъ молотѣвъ.
"Та ще спївъ ми єи недовоно. Дєсь и беру подѣ зъ кернїцѣ, а вѣнгъ дєсь на санѣль спѣвъ у тѣви подєрти конушїнѣ, по Гоеподї! Тутъ, тутъ утопїть ся. Нїколай, сынку, — дєсь я єму кажу — а ты-жъ тутъ шо дѣлаєшь? А вѣнь мнѣ вѣдповѣдѣ."
"Ой, дяднѣ, не годѣшь и у вѣсїлу вїбути."
"Жажу и єму: терпи та навучи берї ся та чїєто коло себе ходи. Тай ади, вже навчїшь ся!"

Одна велика сльоза покотїла ся долѣвъ лицемъ тай шала на тѣстру.
"Иду до лєго та знаю, шо вже го не застану. Але цї буде до кого вернути сѣ? Ыгнѣла въ мнѣвоє волєкъ, червїями сльозами ирисєла, абы в пѣкнїи. Ноги в пошнїал вѣдъ нїгу, вернєцїла нѣвъ испонїа роуду. Але-жъ наплавъ конѣ тай прїжнїувъ. Може де тамъ євредѣ подѣ вѣе доверзѣвъ... Було стару взыти. А нѣжъ же теперь чтого трєба? Най грѣбъ лѣдѣтъ, най худобѣзѣ голоду гнѣ! Такижъ трупѣвъ, нѣжъ имъ, та панѣо намъ? Торбї най поїнїа та пѣдємо прѣочїи кѣли люди у то мѣсто, шо Нїколасѣва могила у пѣвъ будѣ."

Прїтѣвѣвъ лице до шибнї тай слѣзѣю до вѣнгѣ сїпѣвали.
"Ой, стара, то-жъ доведѣли ся на єпнїй волосѣ вїпнѣ! Тотѣ, небого, дєсь бєшь головоу, у єтнѣвъ, тогѣ до Бога рїдѣвши!"

Старїй схлїпавъ нѣвъ мала дїтїна. Плачь и колѣя пѣдїдали єпнѣю головою нѣвъ гарбузомъ. Слозы пїлили нѣвъ вода зъ порѣ. Мужикѣи прїчує єи голодѣ єго старѣ, якъ она бѣнѣтъ бѣзѣ та прїчїнь, абы єи взыти зъ собѣю. Але вѣнь конѣ батогѣю та батогѣю. Лїшї зѣбѣвъ чѣти до плѣю, але далеко.

"Набєзєтѣи вѣе тѣ застану. Кѣли єи мєнѣ сїрїтѣганї разѣвъ зъ Нїколовѣ у мѣлѣу. Най бы-жъ гнїли разѣвъ, нѣжъ окувѣ не можемо жити. Най бы надъ нами и пєєт не гавнїувъ на чужї єторонї, але най бѣхъ у-кувѣ булї! Дє-жъ вѣнь самъ будѣ въ чужѣ чужїнїцї!"

Колѣя бѣгла свѣтѣми.
"А шкѣда, шо-єъ бувъ урѣєвъ якъ дубѣ. Бувало, шо євє въ руки, тай горнїтъ му у тѣхъ рукахъ. Було єду вѣнїти єе малѣму."
Колѣя добѣгла до великого мѣста.
Выходивъ зъ людїми. На улицѣ лїшївѣ ся свѣтъ. Мурѣ, кїрї, а мѣжї мурами дорнїа, а дорогамъ тїснѣчѣ свѣтлѣ въ єднѣ шнурѣ повисѣлѣванїй. Свѣтло у вѣтнѣхъ потаивѣло, крожалѣ. Єєъ, єєъ вїадє, и чѣрнє пєкло зрѣбѣтъ ся.

Але свѣтїла нуєвали корнѣ у пѣтѣмъ и не падали.
"Ой, Нїколайку, добрыхъ тѣхъ хотѣ умерлого пѣдѣтъ. Вѣе и мнѣ, єпнїку, тутъ будѣ амнїи!"

Свѣтъ подѣ журѣ. Тѣстру поклавъ на шїлїна. Слозы вѣе на шо не падали. Мурѣ подавали ся єднѣ дѣ єдному, свѣтїла сходили ся вѣдъ му-ры и градѣ барѣно нѣжъ дугѣ. Замыкалї мужїна, абы єго добре огнїувѣтъ, бо вѣнь зѣ дуже далєкїхъ краѣвъ слѣдѣ завидрувавѣ. Ставъ дощѣ на-рѣвати. Щѣ горнѣ єкнїувѣ єи, тай взывъ ся молити.

"Матївоу Хрїстѣвоу, усѣмъ добрымъ людємъ ставѣшь на порѣтѣюкѣ, Нїколаю свѣтївай." тай бїнь єи въ груди.

Полїцїнѣй надѣбнѣвъ тай сарѣвѣвъ до касарнѣ.
"Нїнѣ войска, а то тутѣчи умеръ Нїколай Чорнѣвъ?"
"Вѣнь поївнѣвъ єи у шѣлѣхъ за мѣстоу. Тѣснѣрѣ лєжѣтъ у тру-парнї. Идѣть цѣвъ вулицѣвъ до дїлнѣ, а тамъ хтосъ нѣжъ покажѣ."
Вѣнь поївнѣвъ дальше вѣрнѣвати. Мужикѣ лєжавъ на улицѣ тай стоїнавъ. Якъ прѣдѣвѣвъ єи, то поївнѣвъ улицѣю у додѣшу. Ногѣ дѣлаєтъ лї нѣжъ пѣднѣвнѣ и шїтѣвал єи.

Снїку, снїку, тай ты єстрѣвѣє сїлѣ... Скажи мнѣ, снїку, шо тебе у грѣбѣ загнѣло? Нащо ты душу стрѣвѣєшь? Ой, прїнесу у розрачѣку нѣжъ вѣдѣ тебе. Марнє прѣдѣжѣ."
У трупарнї на великой бѣлой плїтѣ лєжавъ Нїколай. Гарнє возєзѣ лѣвало у хрѣпї. Вѣрнѣшѣе головоу вѣднѣвъ нѣжъ лушїна. На жївѣтѣ бѣвъ хрѣстѣ, бо нахрѣстѣ пороїа тай пошнївал.

Таго прїпавъ на колѣна у погахъ. Нїколай тай моливъ єи. Цѣлуєтъ ноги єпнїа, бѣнь головоу у плѣту.
"Ой, дїтїно, мѣ тобѣ зѣ мамѣвъ вѣєдѣ лагоднїи та музыкѣи най-мѣли, а ты собѣ єтѣтъ подѣ насѣ, поївнѣвъ..."

Пѣдѣвъ пѣдѣєтъ трупа, обнїивѣвъ за шїю тай нѣтѣвъ єи якъ колѣя бы раднѣє єи.

"Снїанѣвъ мнѣ, вѣдѣю служѣєъ пѣнїати, кѣлько лѣ бѣднїй роднїцѣ, абы тобѣ Богѣ грѣхѣ не євѣнѣвъ..."

Слозы падали на трупа та на бѣлу єтѣуду плѣту. Плачучи уєравѣє єпнїа на ємнѣтѣ. У бѣльшѣе мѣрѣчану єторѣчу, у пѣєтъ вышнїваннїй та вѣ най-єднѣжъ зѣ нами єго уєравѣє. Пїсєну тѣстру поклавъ вѣдѣ головоу, въ головоу поклавъ свѣтїву, абы горлѣ за єтрѣчує дїну.

Тайї годѣвъ та гарнїй парубѣкъ у пѣвахъ! Лєжавъ на єтѣудѣ, мармурѣной плѣтѣ тай гѣбѣи уєвѣхѣвъ єи до євогѣ тѣта.

НОВИНА.

Василія Стефанюка.

У селѣ стала ся новина, що Гриць Летючий утопив у рѣцѣ свою дѣвчатку. Вонъ хотѣвъ утопити и старшу, але выпросила ся. Водкожи Гриць вмерла, то вонъ бѣдувавъ. Не мѣгъ собѣ дати рады зъ дѣтми безъ жѣнки. Нѣхто за него не хотѣвъ поѣти за мужъ, бо кобы то лишень дѣти, але то ще и бѣда и нестатки. Мучивъ си Гриць цѣль два роки самъ зъ дробными дѣтми. Нѣхто за него не знавъ, якъ вонъ жие, що дѣе, хѣба найблизшій сусѣды. Уповѣдали они, що Гриць цѣлу зиму майже не паливъ у хатѣ, а зимувавъ разомъ зъ дѣвчатами на печи.

А теперь все село про него заговорило. То пришовъ вонъ вечеромъ до дому тай заставъ дѣвчата на печи.

«Дядю, мы хочемо жѣти!» — сказала старша Гандзуня.

«То жѣте мене, а шо-жъ и дамъ вамъ жѣти? Ади, е хлѣбъ, тай начинивъте си!»

Тай давъ имъ кусецъ хлѣба, а они якъ цѣнята коло голоу кѣстки, коло того хлѣба заходили ся.

«Начинила васъ тай лишла на мою голову, бодай жѣ земля выкинула! А чума десь ходитъ, бодай голову зломла, а до васъ не поверне. Цѣн хаты и чума зболала бы си!»

Дѣвчата не слухали татови бесѣды, бо таке було що динны и що годины, в они привыкли. Бѣли хлѣбъ на печи и дивити ся на нихъ було страшно и жалъ. Вонъ ежъ, якъ то дробныи кветочки держали ся вкупѣ? Лишень четверо чорныхъ очей, що були живы и що мали вагу. Здавало ся, що ти очи важли бы такъ якъ олово, а решта тѣла, якъ бы не очи, то полетѣла бы зъ вѣтромъ якъ пѣре. Тай тежъ, якъ они бѣли сухий хлѣбъ, здавало ся, що кѣстки и ци потрѣскають.

Гриць глянувъ на нихъ зъ лавы и погадавъ: «мерцѣ и напудивъ ся такъ, що ажъ его потѣ обсыпавъ. Чогось ему такъ стало, якъ коли бы ему хто тяжкѣ камѣнь поклавъ на груди. Дѣвчата глемедали хлѣбъ, а вонъ принавъ до землѣ и моливъ ся, але щось его тягнуло все глядѣти на нихъ и гадати: «мерцѣ!»

Черезъ кѣлька день Гриць бовѣвъ ся сидѣти въ хатѣ, все ходѣвъ по сусѣдахъ, а они казали, що вонъ дуже журивъ ся. Почорнѣвъ, а очи запали въ середину такъ, що майже не дивили ся на свѣтъ, лишь на той камѣнь, що давивъ груди.

Одного вечера прийшовъ Гриць до хаты, зваривъ дѣтемъ бараболѣ, посолить тай кинувъ на пѣчъ, абы бѣли. Якъ попобли, то вонъ сказавъ:

«Злѣзайте зъ печи, та по-демо десь у гостѣ.»

Дѣвчата злѣзли зъ печи. Гриць натягувавъ на нихъ драпочки, взявъ меншу Додьку на руки а Гандзуню за руку тай выйшовъ зъ ними. Иновъ довго лугами, та ставъ на горѣ. У мѣсячномъ свѣтлѣ розстелла ся на долинѣ рѣка якъ велика струя живого срѣбла. Гриць здрѣгнувъ ся, бо блискача рѣка заморозила его, а тотъ камѣнь на грудяхъ

ставъ не тяжкѣ. Задыхавъ ся и ледви мѣгъ нести маленьку Додьку.

Спускали ся въ долину до рѣки. Гриць скреготавъ зубами, ажъ гомѣвъ лугомъ розходивъ ся, и чувъ на грудяхъ довгий огневый пѣсь, що его пѣкъ у сердце и въ голову. Надъ самою рѣкою не мѣгъ поволи ити, але побѣгъ и лишивъ Гандзуню. Она бѣгла за нимъ. Гриць борасенько взявъ Додьку и зъ усеи силы кинувъ у воду.

Ему стало легше и вонъ заговоривъ скоро.

«Скажу панамъ, шо не було нѣяковъ рады; анѣ жѣти шо, анѣ въ хатѣ заопити, анѣ выпрати, анѣ голову змыти, анѣ пѣцѣ! Я си кары приймаю, бо-мъ завинивъ, тай на шибеницу!»

Коло него стояла Гандзуня и говорила такъ само скоро.

«Дядю, не топѣте мене, не топѣте, не топѣте!»

«Та якъ си просишь, то не буду, але тобѣ бы лѣпше, а мѣнѣ однако пацити, ци за одну, ци за двѣ. Будешъ бѣднѣ змалку, а потѣмъ поѣдешъ у мамки жидамъ тай зновъ мешъ бѣдити. Якъ собѣ хочешъ.»

«Не топѣте мене, не топѣте!»

«Нѣ, нѣ, не буду, але Доци вже лѣпше буде якъ тобѣ. То вертай си до села, а я иду мелдувати си. Ади, оцевъ стежекочковъ тай, геть ажъ у гору, а тамъ приѣдешъ до першой хаты тай увѣйди тай кажи, шо такъ и такъ, дядя хотѣли мене утопити, але я си выпросилъ та тай прийшла, абы мене переночували. А завтра, кажи, може бы вы мене де наймили до дѣтны бавити. Гай, види, бо то поѣчъ.»

И Гандзуня пошла.

«Гандзю, Гандзю, а на тобѣ бучокъ, бо якъ тѣ пѣсь надубае, тай роздере, а зъ бучкомъ май безпечнѣйше.»

Гандзуня взяла бучокъ и пошла лугами.

Гриць закучувавъ шганы, абы перейти рѣку, бо туда була дорога до мѣта. Вегу-пивъ вже у воду по кѣстки тай задеревѣвъ.

«Мнеоца и сына и свѣто-го духа амѣнь. Очинашъ нжи есь на-небесѣ и на землѣ...»

Вернувъ ся и пѣшовъ до моста.

Лишь про мовѣхъ людѣй.

Терпѣвъ и богато зѣвъ за провинны природного хрѣба. Выдавъ а сто долларѣ докторамъ безъ пѣночи. Навполадокъ похлѣвъ и до старого врачу, порадивъ ся одиномъ старомъ, мудрымъ женомъ, котра мешкала въ лѣсѣ, знала си на зѣлахъ и она мене вывѣчала вѣдъ странной слабости. Проте нецѣте розказавъ и мѣнѣ приятельмъ и они вывѣчили. Тому а вынашовъ, що въ головѣнѣйшій слабости можъ голѣтныи зѣлами. Но довгихъ намовахъ удалосъ менѣ вывѣдаты вѣдъ той жѣны про тайну того лѣку, а а готовѣ ужалити его мѣнѣ вранамъ. Писать по слоуму, а залучитъ стеклѣвъ на водочку.

Вашъ краевъ и приятель.

Karol Johnson,
Box 292
HAMMOND, Ind.

КАНЦЕЛЯРИЯ АДВОКАТСКА.

— докторъ правъ —

ЮЛІАНЪ ЧУПКА.

Полагоджуе въ справы судовы въ Америкѣ и въ Европѣ, а спѣциально въ Галличинѣ. Выготовляе такожъ повновочія. Розмовити ся можъ по руски. Посылати си або писати поѣ адресоу:

JULIAN CZUPKA, L. L. D.
44 BENNET BUILDING,
Wilkes Barre, Pa.

Въ пѣдѣлю можъ розмовити ся зъ докторѣ Чулько въ его помещеню 49 Galey Str., Wilkes Barre, Pa.

своѣ до своего!

СФРЕМЪ ЛУЧКОВЕЦЪ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокинѣ, Па.

— РУССКІЙ ГОТЕЛЬ —

Чистенькѣй тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, тепперъ и другѣ напоѣ все свѣжѣ и найдѣлшного гатунку: Услуга чѣмна и солидна. Скланки великѣ и малѣ послия влодобы.

Люде! Вже часъ покинутѣ чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомагати.

Учѣте ся, браты мои! И чужому научайтесь, Думайте читаете, И своего не дурачьтесь!

Т. Шевченко.

своѣ до своего!

СФРЕМЪ ЛУЧКОВЕЦЪ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокинѣ, Па.

— РУССКІЙ ГОТЕЛЬ —

Чистенькѣй тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, тепперъ и другѣ напоѣ все свѣжѣ и найдѣлшного гатунку: Услуга чѣмна и солидна. Скланки великѣ и малѣ послия влодобы.

Люде! Вже часъ покинутѣ чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомагати.

своѣ до своего!

СФРЕМЪ ЛУЧКОВЕЦЪ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокинѣ, Па.

— РУССКІЙ ГОТЕЛЬ —

Чистенькѣй тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, тепперъ и другѣ напоѣ все свѣжѣ и найдѣлшного гатунку: Услуга чѣмна и солидна. Скланки великѣ и малѣ послия влодобы.

Люде! Вже часъ покинутѣ чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомагати.

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!

своѣ до своего!